

Úvod

Nedávný velice příznivý hospodářský vývoj byl z velké míry dán mimo jiné i vysokým výkonem proexportních průmyslových odvětví. Skutečnost, že vývoj české ekonomiky je poměrně závislý na vývoji průmyslu, a to především zpracovatelského, je známa. Toto tvrzení ob stojí, i když nejvyšší podíl na tvorbě hrubé přidané hodnoty představuje sektor služeb (zhruba kolem 60 %). Mají-li tedy průmyslová odvětví ve struktuře významné zastoupení, je třeba se zamyslet nad tím, zda je v tomto ohledu česká ekonomika ojedinělá, na jaké pozici je ČR v tomto ohledu ve srovnání s ostatními zeměmi Evropské unie a průměrem EU 27. Cílem této analýzy je zmapovat postavení průmyslu v české ekonomice, jeho odvětvové změny a vývoj průmyslové produkce a zakázek v průmyslu v komparaci s ostatními státy EU 27, průměrem EU 27 a vybranými skupinami zemí.

Co se týče struktury průmyslu jako celku a zpracovatelského průmyslu a jejich podílu na celkové hrubé přidané hodnotě či zaměstnanosti nebyly údaje z národních účtů pro rok 2009 zatím dostupné, je tedy srovnáván rok 2000 a 2008.¹ Srovnávání těchto dvou roků však může ovlivňovat postavení průmyslových odvětví, jelikož zpomalení tempa hospodářského růstu v roce 2008 na ně dopadlo silněji než na jiná odvětví. Nicméně z hlediska nejaktuálnějších dat je třeba počítat s rokem 2008. Index průmyslové produkce a index nových zakázek v průmyslu jsou analyzovány především z hlediska vývoje v posledních letech, tedy od 1. čtvrtletí 2006 do 4. čtvrtletí 2009.²

¹ Národní účty používají odvětvovou klasifikaci ekonomických činností OKEČ (NACE rev. 1.1), podle které se průmysl člení na sekce C – těžba nerostných surovin, D – zpracovatelský průmysl, E – výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody.

² Statistika průmyslu využívá odvětvovou klasifikaci CZ-NACE rev. 2. Podle ní jsou do průmyslu zahrnuty: sekce B – těžba a dobývání, C – zpracovatelský průmysl, D – výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu a E – zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi.

Index průmyslové produkce pokrývá průmyslovou výrobu v sekcích B, C, D mimo skupiny 35.3 - výroba a rozvod tepla, klimatizovaného vzduchu, výroba ledu.

Do indexu nových zakázek v průmyslu se zařazují zakázky z oddílů 13 – výroba textilií, 14 – výroba oděvů, 17 – výroba papíru a výrobků z papíru, 20 – výroba chemických látek a chemických přípravků, 21 – výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků, 24 – výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství, 25 – výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení, 26 – výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení, 27 – výroba elektrických zařízení, 28 – výroba strojů a zařízení j. n., 29 – výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů, 30 – výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení.

Data uvedená v práci jsou platná k 12.3.2010 a jejich výhradním zdrojem je Eurostat.